

UDSKRIFT
AF
HØJESTERETS ANKE- OG KÆREMÅLSUDVALGS DOMBOG

HØJESTERETS KENDELSE
afsagt tirsdag den 6. oktober 2015

Sag 56/2015

Advokat Hans Boserup kærer Østre Landsrets kendelse om rejseforbehold i sagen:

Anklagemyndigheden

mod

Tiltalte

(advokat Hans Boserup)

I tidligere instans er afsagt kendelse af Retten i Odense den 11. december 2014 og af Østre Landsrets 15. afdeling den 5. januar 2015.

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Thomas Rørdam, Jens Peter Christensen og Michael Rekling.

Påstande

Kærende, advokat Hans Boserup, har nedlagt påstand om ophævelse af Østre Landsrets kendelse om rejseforbehold.

Indkærede, anklagemyndigheden, har påstået stadfæstelse.

Sagsfremstilling

Tiltalte blev i en straffesag anlagt ved Retten i Sønderborg tiltalt for bedrageri efter straffelovens § 289 a for at have oplyst i sin ledighedserklæring til a-kassen, at han var ledig fra den 3. januar 2013, selv om han havde lønnet arbejde. Oplysningen førte ifølge tiltalen til, at

Tiltalte uretmæssigt fik udbetalt ydelser fra a-kassen, i alt 50.437 kr. før skat.

Den 1. maj 2013 flyttede **Tiltalte** til Sønderborg.

Den 3. februar 2014 blev [Tiltalte] afhørt af Syd- og Sønderjyllands Politi. Han oplyste i den forbindelse, at han i tilfælde af en eventuel retssag ønskede at få beskikket en advokat, men at han ikke havde bestemte ønsker til, hvem det skulle være.

Den 17. juni 2014 blev advokat Hans Boserup, der har kontor i Sønderborg, beskikket som forsvarer for [Tiltalte]. Beskikkelsen blev gjort betinget af, at advokat Hans Boserup frafaldt krav mod statskassen om godtgørelse for rejsetid og rejseudgifter.

Den 20. oktober 2014 fremsendte Syd- og Sønderjyllands Politi anklageskrift til Retten i Sønderborg.

Den 3. november 2014 oversendte Syd- og Sønderjyllands Politi sagen til Fyns Politi, da [Tiltaltes] indberetninger til a-kassen var sket fra hans tidligere bopæl i Odense. Sagen skulle derfor gennemføres ved Retten i Odense. Fyns Politi indbragte herefter sagen for Retten i Odense.

Den 19. november 2014 modtog [Tiltalte] og advokat Hans Boserup oplysning fra Retten i Odense om, at der var berammet hovedforhandling i sagen den 22. januar 2015. Samtidig meddelte retten, at beskikkelsen fortsat var med rejseforbehold.

Ved mail af 24. november 2014 anmodede advokat Hans Boserup Retten i Odense om at ophæve rejseforbeholdet.

Retten i Odense afviste ved kendelse af 11. december 2014 advokat Hans Boserups anmodning. I kendelsen hedder det bl.a.:

”Kendelse

[Tiltalte], der har bopæl i Nordborg, er ved anklageskrift af 14. november 2014 tiltalt for bedrageri efter straffelovens § 289a overfor sin A-kasse for et beløb på 36.097 kr. Til hovedforhandlingen er afsat 2 timer. Efter anmodning blev advokat Hans Boserup beskikket som forsvarer for [Tiltalte]. Beskikkelsen blevet betinget af, at advokaten frafaldt krav mod statskassen om godtgørelse for rejsetid og transportudgifter.

Advokat Hans Boserup har anmodet om, at rejseforbeholdet ophæves under henvisning til, at sagen har været behandlet ved Syd- og Sønderjyllands Politi, og at han havde været forsvarer for [Tiltalte] siden sagens ”opstart”.

Advokat Boserup har angivet, at han har kontor Asylvej 13 i Sønderborg. Herfra og til retten er der ifølge krak.dk en rejsetid hver vej på 1 time og 40 minutter samt en afstand på 165 kilometer. Det vil medføre rejseomkostninger på 4.036 kr.

Rettens bemærkninger

Under hensyn til sagens ukomplicerede karakter og til, at merudgiften ved at beskikke advokat Boserup uden rejseforbehold ikke kan anses for relativ beskedent, findes der ikke at foreligge omstændigheder, der kan begrunde, at rejseforbeholdet ophæves.”

Der er enighed om, at **Tiltalte** rettelig har bopæl i Nordborg og ikke i Sønderborg.

Advokat Hans Boserup kærede kendelsen til Østre Landsret. Ved kendelse af 5. januar 2015 stadfæstede landsretten kendelsen med henvisning til de af Retten i Odense anførte grunde.

I forbindelse med hovedforhandlingen i straffesagen den 22. januar 2015 mødte et af vidnerne ikke. Det fremgår af retsbogen, at anklageren over for retten oplyste, at der var sket en fejl i forbindelse med indkaldelsen af vidnet. Anklageren begærede derfor hovedforhandlingen udsat. Advokat Hans Boserup protesterede herimod. Retten tog anklagerens anmodning til følge, og sagen blev udsat til den 30. januar 2015.

Ved dom afsagt den 30. januar 2015 blev **Tiltalte** fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 289 a og idømt 60 dages betinget fængsel.

Ved retsbog af samme dag blev advokat Hans Boserup tilkendt et salær på 9.000 kr. ekskl. moms. Af retsbogen fremgår bl.a.:

”Retten fastsatte salær på 9.000 kr. med tillæg af moms til den beskikkede forsvarer, advokat Hans Boserup. Salæret betales af domfældte for så vidt angår 5.000 kr., hvorimod 4.000 kr. af salæret betales af statskassen som følge af en fejl fra anklagemyndigheden, der har ført til et ekstra retsmøde.

Retten har besluttet ikke at ændre på det tagne rejseforbehold i forhold til advokat Hans Boserup. Retten finder ikke, at der foreligger sådanne ændrede forhold, at det kan føre til en anden vurdering end den, som retten tidligere har truffet, og som er tiltrådt af Østre Landsret.”

Advokat Hans Boserup kærede salærafgårelsen til Østre Landsret, som den 16. februar 2015 stadfæstede kendelsen med henvisning til de af Retten i Odense anførte grunde.

Anbringender

Advokat Hans Boserup har anført bl.a., at sagen fra juni 2014 til november 2014 blev behandlet af Syd- og Sønderjyllands Politi. Anklageskrift blev også oprindeligt indgivet til Retten i Sønderborg. **Tiltalte** valgte derfor i god tro en forsvarer fra Sønderborg. Han har siden været på sagen, haft møder med **Tiltalte** og bl.a. udfærdiget en bevisbegæring med henblik på udredning af sagens ikke ukomplicerede faktum.

Der gør sig efter praksis særlige forhold gældende, når tiltalte har bopæl eller ophold andetsteds end den by, hvor hovedforhandlingen finder sted. **Tiltalte** har desuden bopæl i Sønderborg, hvor hans kontor er beliggende. Begge disse forhold taler også for, at rejseforbeholdet bør ophæves.

Retten i Odense har opgjort rejsetiden mellem Sønderborg og Odense til 1 time og 40 minutter, hvilket er korrekt, men afstanden, som er opgjort til 165 kilometer, er forkert. Den naturlige rejsevej er overfarten mellem Fynshav og Bøjden, hvorefter afstanden er 84 kilometer.

Byretten og landsrettens afgørelse er truffet på baggrund af de regler, der er vedtaget af landsretterne på plenarmøder, og som i praksis følges slavisk. Dette er i strid mod forbuddet mod at sætte skøn under regel.

Anklagemyndigheden har anført bl.a., at oplysningerne om sagens art og størrelsen af rejseomkostningerne taler afgørende imod, at rejseforbeholdet ophæves.

Der er tale om en helt ukompliceret sag om overtrædelse af straffelovens § 289 a i forbindelse med uberettiget udbetaling af dagpenge. Hovedforhandlingen varede samlet ca. 2 ½ time. Vælger man færgeoverfarten mellem Fynshav og Bøjden er køretiden ca. 57 minutter og afstanden ca. 61 km. Hertil kommer en færgeoverfart på ca. 50 min. Rejseudgifterne beregnet på baggrund af denne rute ville med udgangspunkt i landsretspræsidenternes vejledende salærtakster udgøre ca. 3.850 kr. (rejsetimer svarende til 3 timer og 40 minutter til 850 kr. pr. time og 122 kilometer til 3,70 kr. pr. kilometer samt færgebillet til 350 kr.). Advokat Hans Boserup fik udmålt et salær på 9.000 kr. Selv ved valg af denne rute ligger merudgiften i forhold til salæret klart udenfor, hvad der kan anses for relativt beskedent.

Det forhold, at **Tiltalte** har bopæl eller ophold andetsteds end den by, hvor hovedforhandlingen skal finde sted, er et blandt flere momenter, der indgår i vurderingen af, om beskikkelse skal ske uden rejseforbehold. Også det forhold, at advokat Hans Boserup og **Tiltalte** begge er fra Sønderborg, kan indgå i vurderingen, men er ikke i sig selv nok til, at rejseforbeholdet bør ophæves.

At sagen oprindeligt blev efterforsket ved Syd- og Sønderjyllands Politi fører heller ikke til, at rejseforbeholdet skal ophæves. Det følger af retsplejelovens § 696, at hovedforhandling i straffesager som udgangspunkt skal foregå ved den ret, i hvis retskreds handlingen er begået, hvilket advokat Hans Boserup må anses for at have været bekendt med.

By- og landsrettens kendelse er truffet ud fra en helt konkret vurdering af de i sagen foreliggende omstændigheder og er ikke i strid med forbuddet mod at sætte skønnet under en regel.

Højesterets begrundelse og resultat

Efter retsplejelovens § 741, stk. 1, jf. § 334, stk. 3, kan retten efter et skøn i hvert enkelt tilfælde stille som betingelse, at merudgifter som følge af, at en bestemt advokat ønskes beskikket, ikke skal betales af statskassen (rejseforbehold). Ved afgørelsen af spørgsmålet er det ifølge forarbejderne til § 334, stk. 3, afgørende, om der er en rimelig begrundet interesse i, at den pågældende advokat giver møde uden for sit hjemsted. Der bør herved bl.a. tages hensyn til sagens art og størrelsen af merudgifterne i forbindelse hermed.

På gerningstidspunktet boede **Tiltalte** i Odense. Han flyttede til Sønderborg den 1. maj 2013. Straffesagen burde derfor have været anlagt ved Retten i Odense, jf. retsplejelovens § 696, men blev ved en fejl anlagt ved Retten i Sønderborg.

Den 17. juni 2014 blev advokat Hans Boserup, der har kontor i Sønderborg, beskikket som forsvarer for **Tiltalte** med rejseforbehold. Advokat Hans Boserup havde ikke tidligere repræsenteret **Tiltalte**, og det må formodes, at valget og beskikkelsen af advokat Hans Boserup skete ud fra den forudsætning, at han på tidspunktet for beskikkelsen måtte anses som en indenbys advokat, der ikke skulle møde uden for sit hjemsted.

Fem måneder senere, den 19. november 2014, fik **Tiltalte** og advokat Hans Boserup besked om, at hovedforhandling var berammet ved Retten i Odense to måneder senere, den 22.

januar 2015. Retten oplyste samtidig, at beskikkelsen af advokat Hans Boserup fortsat var med rejseforbehold. På dette tidspunkt havde advokat Hans Boserup efter det oplyste haft et vist arbejde med sagen, herunder gennemgået sagens akter, haft et møde med **Tiltalte** og udfærdiget en bevisbegæring.

Uanset, at den foreliggende sag er en omfangsmæssigt begrænset og ukompliceret sag om bedrageri, finder Højesteret, at rejseforbeholdet under disse omstændigheder burde have været ophævet i forbindelse med, at sagen blev overgivet til Retten i Odense.

Efter advokat Hans Boserups oplysninger lægger Højesteret til grund, at han har benyttet færgeoverfarten mellem Fynshav og Bøjden med en køretid på ca. 57 minutter, en afstand på ca. 61 kilometer og en færgeoverfart på ca. 50 minutter. Merudgifterne i forbindelse med advokat Hans Boserups deltagelse i to retsmøder i Odense kan ifølge landsretspræsidenternes vejledende takster herefter opgøres til 7.666,20 kr. (rejsetid pr. retsmøde på 3 timer og 34 minutter til mindst 850 kr. pr. time, 122 kilometer til 3,70 kr. pr. kilometer samt færgebillet til 350 kr.).

Da merudgiften skyldes, at sagen fejlagtigt oprindeligt blev anlagt ved Retten i Sønderborg, og at hovedforhandlingen – efter at sagen var indbragt for Retten i Odense – måtte omberammes som følge af en fejl fra anklagemyndighedens side i forbindelse med indkaldelse af et vidne, finder Højesteret, at statskassen skal betale merudgiften.

Thi bestemmes:

Landsrettens kendelse ændres, således at den beskikkede forsvarer, advokat Hans Boserup, tillægges yderligere 6.063,40 kr. + moms i salær for rejsetid og 902,80 kr. + moms i kørselsgodtgørelse. Udgiften til færgebilletter på 700 kr. refunderes efter regning. Udgifterne afholdes endeligt af statskassen.

--oo0oo--

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Højesteret, den 6/10-15